

KAMILA PINTÉR MILENKA KRÁĽA - SLNKA

VYDALO MEA2000 o. z.
© Všetky autorské práva
sú vyhradené.

ISBN 978-80-89515-59-2

KAMILA PINTÉR

Milenka Kráľa–Slnka

Grafická a technická spolupráca: Lábai Emil, Franko Štefan

Edícia: Mladá Éra Autorov nového tisícročia - / MEA 2000 o. z. /

© Autorské práva vyhradené

ISBN 978-80-560-0172-1

Venovanie

*„Venujem všetkým, ktorí majú odvahu meniť
svet k obrazu dobra a krásy.“*

(autorka)

I. SPOVEĎ STAREJ DÁMY	5
SLEČNA DE MORTEMART	8
KLÁŠTOR ST. MARIE DE SAINTES	27
V SLUŽBÁCH ANNY RAKÚSKEJ	45
ŠKOLA KARDINÁLA MAZARINA	78
MLADÝ KRÁĽ	101
KRÁĽOVSKÉ ZÁSNUBY	123
MARKÍZ DE MONTESPAN	139
LUJZA DE LA VALIÉRE	178
VYŠETROVANIE	213
BOSORKA	220
FOUQUETOV ZLOČIN	234
NECH ŽIJE KRÁĽ!	250
VYHNANSTVO	268
PRINC DE CONDÉ	277
MOLIÉRE	330
GRÓF DE PEYRAC	346
ZMIERENIE	359
JACQUELINE-FRANÇOISE	384
OBŽALOBA	401
NÁVŠTEVA	425
ČIERNA OMŠA	438
BISKUP BOSSUET	457

OKRÚHLY STÔL	478
HĽADANIE OKRÚHLEHO STOLA	490
PRINC IBRAHIM	506
KRÁĽ SLNKO	568
CÁR PETER A GRÓF GILL	606
MARKÍZA DE SÉVIGNÉ	634
IBRAHIMOVA ŽENA	658
ŠAHRAZÁD	736
MARGUERITE	751
2. PETROHRAD	759
KŇAŽNÁ ANASTÁZIA	759
NOVÉ STRETNUTIE	768
ROZCHOD	780
V MOSKVE	800
SVADBA	817
CÁR PETER	827

I. Spoved' starej dámy

Otvorili sa dvere a vošla slúžka.

„Madam, o prijatie prosí jeho milosť pán kardinál ...“ -
nestačila to dopovedať a spoza chrbta jej vykročil svižným
krokom ohlásený.

„Vitajte Richelieu.“ - usmiala sa stará dáma a odložila
vyšívanie.

Postavila sa, aby ho privítala.

„Už som vám aspoň desaťtisíckrát povedal, že sa nevolám
Richelieu!“ - ohradil sa hosť.

„Milý priateľ, viem, voláte sa po manželovi vašej matky.
Ale prepáčte mi, pre mňa ste boli dlhé roky Richelieu
a zostanete ním až kým neumriem. Takže milý Richelieu,
čo ste mi priniesli?“ - opýtala sa ho milým veselým
hlasom.

Kardinál rezignovane mávol rukou a sadol si do kresla naproti a vzdychol si.

„Už nie je nič, ako bývalo.“

„A čože máte taký sveta bôľ?“ - zasmiala sa.

„Zdá sa mi, že za našich mladých čias ...“

„... bolo všetko iné a lepšie.“ - skočila mu s úsmevom do reči.

„Môj milý, časy sa nezmenili, to my sa už na mnohé veci pozeráme ináč. A v našom veku nám zostal čas iba na spomienky ...“

„Vy sa už chystáte umrieť?“

„Nuž, aj s tým treba rátať. Posledný týždeň sa mi snívalo s kráľom. Zaujímavé, že v tých snoch ho vidím mladého a krásneho. Vás takisto a seba tiež. Akoby mi tie sny mali pripomenúť, že je čas ohliadnuť sa späť. Pripomína mi to aj moje jedmi a protijedmi zničené telo.“

„Takže my dvaja sa budeme spovedať ...“

„Spovedať sa budem ja a vy budete počúvať. Lebo za tie dlhé roky, čo sa poznáme, ste ma nepočúvali nikdy ...“

„Ja? Vždy som vás ...“

„Richelieu! Nikdy ste ma nepočúvali.“

„Je to práve dnes také nutné?“

„Môj milý, zajtra odchádzam do Bourbon-l'Archambault.“

Stará pani si oprela hlavu o operadlo kresla a jej myšlienky sa vrátili o štyridsať rokov späť ...

Slečna de Mortemart

Do tanečnej sály vošiel muž a za ruku viedol ženu. Vlastne to bolo iba mladé dievča.

„Nicolas, naozaj ma necháš samotnú?“ - opýtala sa so strachom.

„Musím Françoise. Kráľ nemá rád protekciu a preto si ťa musí všimnúť sám.“ - pohladil ju po tvári.

„Neboj sa, si krásna, nebude to dlho trvať a nájde si ťa.“

„Teraz neviem, či mi to nie je viac na škodu.“

„Zabudni na minulosť. Kráľ je ušľachtilý a jemný, nie ako ten ... Uvidíš.“

Françoise zostala sama. Stála bokom a prezerala si tancujúce páry. Až vtedy si uvedomila, že sa priateľa neopýtala, ktorý z tých mužov je kráľ. A tak ticho pozorovala prítomných.

„Čo robí taká mladá slečna na kráľovskom dvore?“

Otočila sa za hlasom. Stál tam mladý muž a trochu bezočivo si ju obzeral. Mal kučeravé vlasy dlhé po plecيا a tenké fúzičky. Oblečením a účesom sa podobal na ostatných šľachticov, no navyše bol pekný a v očiach mu horeli nezbedné veselé plamienky.

„Nechceli by ste sa radšej predstaviť?“ - opýtala sa odmerane.

„Nechcel. Prišli ste za kráľom, alebo iba tak?“

„Čo vás je do toho za kým som prišla. Ako sa na vás pozerám, za vami určite nie!“ - odsekla.

„Viete o tom, že veličenstvu sa páčia mladé, krásne a smelé dámy? Ktovie, možno si vás aj všimne a urobí z vás svoju ďalšiu milenkú.“

Françoise sa prudko otočila.

„To si teda pekné veci myslíte o kráľovi! Hanbite sa! Jete jeho chlieb a za chrbtom ho ohovárate! Neprišla som sem, aby som bola jeho milenkou!“

„Aha! A prečo ste sem potom prišli?“ - opýtal sa trošku menej bezočivo.

„Chcela by som sa s ním rozprávať.“

„A o čom?“

„Ste bezočivý! Do tohto vás naozaj nič nie je. Ste vari jeho dôverník, že sa tak pýtate? Choďte si radšej po svojom, lebo si ma kráľ vo vašej prítomnosti nevšímne, a ja čakám na neho!“

„Mohol by som vás ku kráľovi uviesť ... ak by ste boli ku mne milá ...“

„Akurát vy! Počkám si na neho sama!“

„Ako myslíte, slečna.“

Mladík sa uklonil a odišiel. Dievčina pozorovala prítomných, ale vôbec sa jej nedarilo uvidieť kráľa. Už si myslela, že celé čakanie je zbytočné, keď k nej pristúpil lokaj.

„Slečna, mám vás uviesť do kráľovej pracovne.“

„Mňa? A prečo?“

„Jeho veličenstvo sa chce s vami rozprávať.“

Françoise neodporovala a nasledovala ho. Ktovie, možno Nicolas predsa len niečo kráľovi povedal ...

Za veľkým pracovným stolom sedel kráľ a niečo písal.

Vošla dnu a uklonila sa. Keď sa narovнала, lokaj tam už nebol. Kráľ stál, díval sa z okna a bol ku nej otočený chrbtom.

„Počul som milá slečna, že ste sa chceli rozprávať s kráľom.“ - oslovil ju bez toho, aby na ňu pozrel.

„Áno veličenstvo, to je pravda.“

„Chceli ste ho o niečo požiadať?“ - opýtal sa milo, keď zostala po prvej vete mlčať.

„Je to pravda veličenstvo, ale nie požiadať, skôr poprosiť.“

„To musí byť veľká prosba, keď s ňou idete za kráľom.

Alebo sa mýlim?“

„Nie, nemýlite sa. Chcela by som vás poprosiť o službu na dvore.“

„Podľa vášho správania usudzujem, že ste zo šľachtického rodu.“

„Áno pane. Som Françoise, dcéra vojvodu de Mortemart.“

„A akú službu by ste chceli vykonávať?“ - s úsmevom sa opýtal a otočil sa k nej tvárou.

„Ach, to ste boli vy?!“ - začudovane si ho prezerala.

„Tak už asi žiadnu ...“

Kráľ sa veselo rozosmial a v očiach sa mu znova zablykli veselé plamienky.

„Boli ste taká krásna, keď ste kráľa hájili pred mojimi rečami ... A vy si naozaj myslíte, že kráľ nemá milenky?“

„Ak je Francúz ...“ - odvetila vyhybavo.

Zasmial sa.

„Pokiaľ sa pamätám, tak je Francúz. Takže službu ... dobre.“ - žmurkol na ňu.

Cúvla. Potom sa spamätala a smelo sa spýtala.

„A akú službu mi môžete ponúknuť?“

„Milá slečna de Mortemart, ste veľmi krásna. Tie vlasy ... a oči ... Hodia sa k nim tieto ruže, ktoré som pre vás dal priniesť zo záhrady, kým som si zistil vaše meno ...

Nechceli by ste byť mojou milenkou?“

Françoise sa začervenala, zakryla si tvár podanými ružami a premýšľala. Službu potrebovala, ale ...

„Vaše veličenstvo, už som vám povedala, že o takúto službu nestojím. Nemáte radšej niečo iné?“

„Ešte je tu miesto manželky, ak by sa vám to hodilo ...“

„Ďakujem, práve som jednému ženíchovi utiekla spred oltára ... Miesto manželky ma tiež neláka.“

„To by bolo predsa miesto kráľovnej.“ - začudovane sa na ňu pozrel.

„Kráľovná ... nekráľovná ... čím vyšší post, tým horší chomút.“

„No dobre, možno sa tu nájde miesto dvornej dámy.“ - usmial sa.

„Môžete mi však povedať, prečo sa za vás neprihovára niekto z rodiny, povedzme otec?“

„V tom zmätku, keď som utekala pred sobášom, som sa ho zabudla opýtať, či by sa za mňa neprihovoril ... akosi som na to nemala čas. Ale počula som, že kráľ nemá rád príhovory a protekciu.“ - obrátila reč do protiútok.

„Nie, to nemám. Ale je tu jeden muž, ktorý by ma prehovoril aj na to, že nie som kráľ.“

„A kto to je?“

„Biskup Richelieu.“

„Kardinál Richelieu? Ved' ten už umrel.“

„Kardinál áno, ale jeho syn nie!“

„Ja viem, že žijeme vo Francúzsku ... ale syn kardinála ... to je snáď trochu priveľa ...“

Kráľ sa rozosmial.

„Je to jeho syn, aj keď sa tak nevolá. Ale podoba sa nezaprie. Viete, že ani neviem, či je vôbec kňaz? Ale niekedy má taký oblek na sebe ... Ešte aj Mazarin ho poslúcha, a to ho voľakedy učil ...“

„Zaujímavé, ešte som ho nestretla.“

„Asi ste v Paríži veľmi krátko. Richelieu je teraz v Ríme. Ale keď sa vráti, určite si nájde on vás. Pokiaľ dobre poznám jeho rodokmeň, aj on je Francúz ... Ale to sme nejako odbočili. Kto vás priviedol na dvor?“

„Rodinný priateľ Nicolas. Bývam u neho.“

„Dobre slečna, môžete odísť. Zajtra pred obedom sa na vás opäť teším.“ - kráľ sa uklonil.

Uklonila sa tiež a vyšla na chodbu, kde ju už čakal Nicolas. Odviedol ju späť do tanečnej siene a už ju nenechal samotnú.

Prešlo niekoľko dní. Za kráľom prišiel Jozue, mladý Žid. Sťažoval sa kráľovi, že jeho sused lekárnik mu ukradol peniaze. Bol z toho síce súd, ale sudca dal za pravdu lekárnikovi a on musel zlodejovi zaplatiť za urážku a sudcovi súdne trovy.

Ľudovít si ho vypočul a dal priviesť lekárnika. Ten tvrdil, že naopak, Žid chce jeho peniaze. Tvrdenie tu stálo proti tvrdeniu, ale dôkazy neboli žiadne. Kráľovi to však víťalo v hlave. O pár dní pri prechádzke v záhrade zbadal tri dámy, ktoré sa prechádzali a roztomilo medzi sebou štebotali.

„Ja si myslím, že kráľ dá za pravdu lekárnikovi.“

„Nie, lebo jeho žena je už stará.“

„Ale je to kresťan. A aj parížsky sudca mu dal za pravdu.“

„Ja si myslím, že kráľ dá za pravdu tomu mladému Židovi.

Je taký sladký a nevinný.“

„A nemyslíte si milé dámy, že kráľ by si mal zistiť pravdu?“

- ozvala sa tretia, ktorá dovtedy mlčala.

Kráľ spoznal Françoise.

„Pravdu? Pravda sa v tomto prípade nedá zistiť, moja drahá.“

„Možno dá, možno nedá, ale skúsiť sa to môže.“ - oponovala Françoise.

„Ó drahá, prestaňte už s kráľom. Pozrite, tam je ten mladý dôstojník ...“ - mladá krásavica sa obrátila chrbtom k Françoise a druhej, rovnako zapýrenej dáme ukázala nenápadne vejárom muža v uniforme.

„Ale drahá, čoskoro bude plukovník, ak ním už nie je ... akože sa volá?“

„Henri ... Henri de Montespan. Podťte drahá, už je okolo neho dám ako maku. Nakoniec nám ani len ruku nepobožká ...“

Obidve dámy rýchlo odbehli. V parku zostala iba Françoise. Zachmúrene sa pozerala na krdeľ dám, ktorý sa neustále zväčšoval. Potom sa spamätala a tak prudko sa otočila, že takmer zrazila kráľa. Začudovane zostala stáť, kým jej zišlo na um, aby sa mu uklonila. On sa usmial a poklonu jej opätovoľ.

„Slečna, prezradili by ste mi akým spôsobom sa dá zistiť pravda?“

„Oh veličenstvo, vy ste nás počuli?“

Znovu sa usmial a pokračoval.

„Tak aký spôsob ste mali na mysli?“

„Vari nepoznáte rozprávku o ukradnutých peniazoch a mäsiarovi?“

„Myslíte tú s horúcou vodou?“

„Presne tú, veď v rozprávkach je veľa pravdy. Čo keby sme to vyskúšali? Ak to nevyjde, nič sa nestane, ak to vyjde, pravda sa ukáže.“

„Dobre, prečo nie, poďme to hneď vyskúšať.“

Kráľ ponúkol Athénaïs rameno a odviedol ju do kuchyne. Tam požiadal o hrniec horúcej vody. Z mešca vytiahol dva zlaté peniaze. Jeden hneď hodil do vody a pozeral sa. Voda zostala čistá. Druhý podal mäsiarovi, ktorý si práve umyl ruky. Napriek tomu sa na povrchu vody objavili mastné oká. Kráľ sa usmial.

„Máme spôsob ako zistiť pravdu. To však už prenecháme sudcom. Odkiaľ poznáte túto rozprávku slečna?“

„Porozprával mi ju starý priateľ, ktorý je rabínom.“

„Rabín?! Vy ste vari Židovka?“

„Nie.“ - usmiala sa.

„Som kresťanka, rovnako ako aj vy a vychovávali ma v kláštore.“

„Môžete mi prezradiť, ako sa môže kresťanka priateľiť s rabínom?“

„Môžem. Ale radšej niekde inde.“

Kráľ súhlasil a odviedol ju so sebou do svojej pracovne.

„Stalo sa to vtedy, keď som utiekla ženíchovi. Rodičia ma nútili do sobáša, ale ja som sa nechcela vydávať.“

U nás je zvykom, že nevesta sa oblieka sama. V dome bol rozruch, všetko sa točilo okolo chystanej hostiny a tak si nevšímli, že som vošla do bratovej izby a obliekla som si jeho šaty. Na hlavu som si dala ešte jeho klobúk, osedlala som si koňa a utiekla som. V Paríži som sa v hostinci prezliekla do ženských šiat a vybrala som sa hľadať môjho priateľa Nicolasa, lebo tomu jedinému som verila.“

„Prečo ste mu verili?“

„Neprišiel na svadbu. Celý čas som čakala, že príde, ale on mi iba poslal dary. Nevie, prečo to urobil. Chodil k nám ešte pred tým, než ma dali na výchovu do kláštora. Keď som sa odtiaľ vrátila, už k nám nechodil. Kde býva, som si pamätala iba matne, a tak som trochu zablúdila. Ako som sa obzerala, zbadala som vo vedľajšej uličke opáta z mužského kláštora. Naľakala som sa a začala som utekať. Vbehla som do prvých otvorených dverí, ktoré som zbadala.“

„Prečo sa bojíte opáta?“

„Serge, tak sa volá, nás totiž učil ... V dome, do ktorého som vbehla, býva rabín. Najprv som nevedela kto to je, ale oblečenie mi to prezradilo. Možno aj preto som ho v mene rovnakého Boha, v ktorého veria ako Židia, tak aj kresťania, poprosila o pomoc. Videl, že som vystrašená a tak prikývol. V tom sa pri dverách ozval lomož. Rabín mi rýchlo prehodil niečo cez hlavu a plecía a posadil ma na stoličku oproti seba, kde mal otvorenú knihu. Len čo to všetko urobil, otvorili sa dvere a dnu vošiel opát a za ním ešte jeden mních.

„Starý, kde je tá žena, čo utekala pred nami?“ – osopili sa na neho.

„Ja o žiadnej žene, ktorá by utekala pred vami, neviem. Je tu iba môj žiak a vy rušíte moje vyučovanie.“ - pokojne im odpovedal.

„Kto si ty, že nás vyhadzuješ?!“

„Ste v dome rabína, páni.“

„A nemal by mať rabín viac žiakov?“ - spýtal sa opát posmešne.

„Rabín si vyberá žiakov sám. Niekedy jedného a niekedy desiatich.“ - pokojne im odpovedal.

Tí dvaja s nevôľou odišli. Rabín ma však ešte dlho nepustil. Vedel, že vonku stále niekto striehne a tak ma naozaj začal vyučovať a jeho vyučovanie bolo veľmi zaujímavé. Zaujalo ma tak, že som ho poprosila, aby v ňom pokračoval aj naďalej. Privolil, ale mal podmienku – musím chodiť k nemu ako muž, lebo ženy neučí a hrozilo by mi aj nebezpečenstvo od opáta. Tak sme sa stali priateľmi.

„Prečo to všetko vlastne urobil?“

„Neviem. Ale môžete sa ho opýtať vy, určite vás prijme.“

„Zaujímavé. Takže vy ma pozývate na dobrodružnú výpravu?“ - spýtal sa s úsmevom.

„Prečo dobrodružnú?“

„Čo keď stretneme opáta? Prečo sa ho bojíte?“

„Kedy pôjdeme k rabínovi?“ - spýtala sa Françoise ako keby nepočula kráľove otázky.

Prvé stretnutie kráľa s rabínom bolo trošku rozpačité. Rabín bol dobrý hosťiteľ, ale kráľ sa vôbec nedozvedel, aký vzťah je medzi kresťankou a Židom. A to ho hnevalo najviac. Chcel to zistiť za každú cenu, a preto o niekoľko dní znovu navrhol návštevu u rabína.

V meste bola skoro tma. Spoza okien presvitalo iba tlmené svetlo sviec, ale kone ich spoľahlivo niesli tam, kde sa chceli dostať. Zrazu sa z vedľajšej tmavej uličky ozval ženský výkrik. Ľudovít nečakal a popchol koňa práve tam. Jeho spoločníčka ho nasledovala.

Len čo zahli za roh, uvideli ako dve postavy v plášťoch s kapucňami zápasia so ženou. Jeden ju držal za ruky a druhý jej zaväzoval ústa. Ona sa bránila, ale prevaha mužov bola jasná.

„Pusťte tú ženu!“ - zakričal na nich kráľ.

„Staraj sa o seba, hlupák!“ - odvrkol mu jeden z nich.

Françoise sa zachvela. Ten hlas veľmi dobre poznala. Ale kráľ pricválal k násilníkovi a rozohnal sa mečom. Zbadali odlesk svetla na čepeli a utiekli do tmy.

Ľudovít ich nechal bežať, zoskočil z koňa a prišiel k žene.

„Madam, čo robíte tak neskoro v noci vonku?“ - opýtal sa jej.

„Ja ... prišla som na schôdzku ... dostala som lístok od milého ...“

„Prečo sa s ním nestretávate na nejakom bezpečnejšom mieste?“

„Rodičia nechcú ...“

„Bol to jeden z tých dvoch?“ - pýtal sa ďalej kráľ a nezbadal, že násilníci sa tmou prikrádajú za jeho chrbát.

Zbadala ich však Françoise. Rýchlo potiahla kráľa za rukáv a bradou mu ukázal smer, z ktorého číhalo nebezpečenstvo. Jeden z nich mal pripravenú dýku.

Rozohlnal sa na kráľov chrbát, ale kráľ bol rýchlejší a pritlačil ho mečom, priloženým na jeho krk ku stene.

„Kto ste, pane?“ - spýtal sa prekvapený Ľudovít.

„A kto ste vy?“ - drzo sa spýtal zločinec.

„Myslím, že právo pýtať sa mám ja!“ - odsekol.

„A ja mám právo mlčať!“

„Poznáte ho?“ - spýtal sa kráľ Françoise.

Prikývla. Nechcela sa prezradiť hlasom.

„Zločinec?“ - opýtal sa znovu a ona znovu prikývla.

„Tak ty chceš mlčať.“ - povedal a chlap sa po tých slovách posmešne zaškeril.

„Dobre, budeš mlčať!“

Kráľov meč prepichol jeho hrdlo a chlap sa zvalil v prúde krvi na zem.

„Podme odtiaľto, tu už nemáme čo robiť.“ - Ľudovít kývol na Françoise a slečnu, ktorá sa s úžasom pozerala.

„Slečna, bývate ďaleko?“

„Nie, je to hneď vo vedľajšej ulici.“

„Poďte, odprevadíme vás.“

Slečna sa nechala odprevadiť až k domu. Potom sa chytila okna a vliezla do vnútra. Jej sprievodcovia sa vrátili do paláca. Ľudovít viedol Françoise za ruku a priviedol ju do svojej pracovne.

Krídlo paláca, kde mal kráľ pracovňu bolo mlkve a pusté.

„Ste to najodvážnejšie dievča, aké som kedy stretol.“

„Ďakujem vám, Françoise.“ - kráľ si ju privinul k sebe a chcel ju pobožkať.

Skôr však, ako sa jej stačil dotknúť, odsotila ho prudko od seba a on takmer spadol. Oprela sa chrbtom o stenu a v očiach mala strach.

„Nedotýkajte sa ma!“ - zvolala, keď sa snažil ku nej priblížiť.

Zastal a nič nechápal.

„Ja vám nechcem ublížiť.“ - povedal ticho.

„Sadnite si. No tak si už sadnite, chcem sa vás na mnohé opýtať.“ - ukázal na stoličku pri svojom pracovnom stole. Nehýbala sa. Obišiel stôl a sadol si na miesto, kde obvykle pracoval. Až keď sedel, opovážila sa sadnúť oproti nemu.

„Vy ste tých zločincov poznali. Kto to bol?“ - ticho sa jej opýtal.

„Ten čo ušiel bol Serge. A ten ... bol mních Oktávius. Bola to nerozlučná dvojica už vtedy, keď som žila v kláštore.“

„Povedali ste mi, že Oktávius je zločinec.“

„Videla som ho ...“

„Videla? Kde ... a ako ...?“

„V kláštore St. Marie de Saintes.“ - zašepkala so sklonenou hlavou.

„Preto ste pred nimi utiekli k rabínovi?“

„Zabili by ma.“

„Zabili? Prečo?“

Chvíľu sedela ticho so sklonenou hlavou. Kráľ trpezlivo čakal a nenáhlil ju. Po chvíli sa tíško rozhovorila a pred oči jej vystúpila minulosť.

Kláštor St. Marie de Saintes

Práve začala dospievať, keď ju rodičia odvedli na výchovu do kláštora. Kláštor bol zárukou, že mladé slečny zo vznešených šľachtických rodín dostanú primerané vzdelanie, ktoré budú potrebovať na dvore. Chovanice boli rôzneho veku a podľa toho sa aj vyučovali. Tie najmladšie učili iba mníšky, tie staršie aj mnísi.

Françoise patrila medzi najlepšie žiačky a tak ju ani neprekvapilo, že jej Serge ponúkol aj vyučovanie astronómie. On ju zo začiatku naozaj učil. Neskoršie si začal trochu dovoľovať ... Nakoniec sa z múdreho a okúzľujúceho učiteľa vykľul násilník. Stalo sa to v triede počas doučovania, ktoré jej samotnej navrhol. Sadol si na jej lavicu tak, že sa jej dotýkal.

Odtiahla sa, ale on ju chytil za lakte a postavil ju naproti sebe a tuho ju objal a začal ju bozkávať. Spamätala sa veľmi rýchlo a s hnusom ho chcela odsotiť od seba, ale nedokázala s ním ani len pohnúť. Zrazu objatie trochu povolilo a ona sa vytrhla. Neudržala však rovnováhu, potkla sa o stupienok pri katedre a spadla na zem. Serge sa vrhol na ňu a znásilnil ju. Potom sa upravil a odišiel akoby sa nič nestalo.

Zostala v triede. Sedela na stupienku, triasla sa od hanby a hnosu a plakala. Ráno ju našli mníšky. Ležala na podlahe a mala horúčku. Trvalo niekoľko dní, kým sa prebrala z bezvedomia. Keď sa ako-tak pozviechala, prišiel za ňou Serge.

„Abatiša mi povedala, že si už zdravá a môžeš sa so mnou učiť ďalej.“

„Kašlem na teba a na celé tvoje učenie. Čo ma ešte môžeš naučiť?!“

„Môžem ťa naučiť veľmi veľa. Hlavne, keď nebudeš kričať.“

„Ty ... ty ... zabijem ťa, ty diabol!“

„Pomaly, slečinka. Ak budeš na mňa milá, budem milý aj ja na teba a nebudeš sa mať zle.“

„Nebudem na teba milá, na to zabudni! Naopak, pred každým vykričím, aké si prasa!“

„Myslíš si, že ti uveria? Nebuď hlúpa. Ja som opát a ty si nikto. Ak nebudeš mlčať, poviem, že si ma zvädzala a že si sa správala veľmi vyzývavo. Mám aj svedka ... Ak niečo vyzvoníš, urobíš hanbu len sebe a svojej rodine.

Si iba žena, zapamätaj si to!“

„Kašlem na rodinu! Budem rozprávať!“

„Ak o tom nevieš, v podzemí je kláštorné väzenie. Schladili sa v ňom aj horúcejšie hlavy, než máš ty.“

„Myslíš si, že ma rodina nebude hľadať?!“

„Napíšeme im, že si ušla s milencom.“

„Čože?!“

„Nemáš na výber. Musíš sa podvoliť. Aj iné sa podvolili.“

„A čo urobíš so mnou, keď budem mať dieťa?“

„Nič jednoduchšie. Diet'a sa narodí tu a dáme ho do kláštorného sirotinca. Vychováme ho a potom ho ponúkžeme za paholka alebo slúžku. Nikto sa nedozvie, že slúži mladý šľachtic alebo šľachtičná.“

„Ty zvierá! Koľko svojich detí si takto predal?!“

„To ťa nemusí zaujímať. Zajtra ťa čakám na vyučovaní. Samotnú!“

Za opátom sa zavreli dvere. Vo Françoise to len tak vrelo. Zlosť, bezmocnosť, hnus! Zobrala stoličku a poriadne ňou treskla o stenu. Zo stoličky zostala iba kôpka triesok. Do večera sa prechádzala po cele ako lev po klietke. Ráno si zobrala veci na vyučovanie a išla za opátom. Čo iné jej zostávalo?

„Som rád, že si rozumná.“ - povedal jej a pohladil ju po líci.

„Ale milá veľmi nie si. Hm, asi s tebou nebudem spokojný.“

„Pozri sa Serge, tento kšeft si navrhol ty. Teda vnútil si mi ho a ja nemám dôvod na veselosť. Skús mi niečím urobiť radosť.“

„Si šikovná. Tak čo by si chcela? Šaty, šperky, jedlo alebo víno?“

„Chcem sa s tebou stretávať niekde inde. Nie v škole ani v mojej cele.“

„Prečo?“

„Mohol by tam hocikto vojsť.“

„To nejde.“

„Netáraj. Si dost' dlho opátom na to, aby si v obidvoch kláštoroch poznal aj myšacie diery.“

Serge chvíľu premýšľal. Potom vstal, chytil ju za ruku.

„Pod', ukážem ti niečo.“

Poslušne ho nasledovala. Viedol ju po kláštorných chodbách, ktoré ešte vôbec nepoznala. Potom išli schodmi nadol. Serge otvoril malé pivničné dvierka. Vošli a on ich starostlivo zavrel. Za dverami jej dal svoj plášť, zahalil ju do neho a tvár jej skryl pod kapucňu. Potom jej zašepkal.

„Do týchto chodieb mníšky nesmú a chovanice už vôbec nie. Ak by sme niekoho stretli, musíš mlčať, aby si sa neprezradila hlasom. Pod', povediem ťa.“

Viedol ju bludiskom podzemných chodieb až zastali pri kamennom múre. Opät niečo v stene stlačil a tajné dvere sa otvorili. Vošli do vnútra a on znovu niečo stlačil a dvere sa zavreli. Svetlo fakle osvetlilo veľkú miestnosť bez okien.

Na rozdiel od chodieb, tu nebol zatuchnutý vzduch.

Miestnosť mala dokonca krb, v ktorom kedysi dávno horel oheň. Bolo vidieť, že tu dlhé roky nikto nebol. Na stenách boli pavučiny a všade plno prachu. Lenže nebol tu žiadny nábytok, dokonca ani len stolička alebo lavica.

„Páči sa ti?“ - spýtal sa Serge.

„Je to tu neútulné.“

„Toto je kláštor, nie palác.“

„Ja som zvyknutá na palác, Serge.“

„Dobre, urobím čo sa bude dať. Teraz sa vrátíme.“

Najbližšie dni na ňu nemal čas. Rýchlo odučil tých niekoľko hodín a utekal späť do kláštora. Bola rada, že ho vo svojej blízkosti nemusí trpieť dlhšie.

Po týždni sa už nikam neponáhlal. Dokonca sa ani len nenamáhal učiť.

Rovno z triedy ju odviedol k pivničným dverám a viedol ju zahalenú v plášti na miesto, ktoré už videla.

Keď vkročili do tajnej komnaty, takmer spadla z nôh.

Miestnosť bola čistá, všade boli zamatové závesy a koberce, vyberané zariadenie a v krbe horel oheň. Na stole bola karafa a dva poháre.

Serge sa usmieval nad jej údivom a čakal, čo povie.

„Odkiaľ sú tie prepychové veci?“ - spýtala sa napokon.

„Z jedného paláca neďaleko kláštora. Pripadol cirkvi a tak si cirkev nejaké veci odtiaľ požičala.“

„A nebolo by bezpečnejšie chodiť radšej tam?“

„Nevedie tam z kláštora ani jedna chodba. A keby aj, cesta peši by tam trvala možno hodinu.“

„Kto to všetko urobil?“

„Mnísi.“

„Mnísi? Môžu to prezradiť.“

„Neprezradia. Postaral som sa o nich.“

„Ako?“

„Posadil som ich do väzenia.“

Mlčky si všetko prezerala a rozum jej pracoval naplno. „Čo asi urobí so mnou, keď sa ma nasýti? Dá ma do väzenia na celý zbytok života? Musím ho nejako dobehnúť. Nehodlám tu trčať celý život. Dokonca ani len jeden deň navyše.

Musím utiecť. Lenže ako?!“ - a vtedy jej prišla na um skvelá myšlienka.

Musí od neho vymámiť, ako sa orientuje v podzemí a kam všade vedú chodby, kde je väzenie a všetko ostatné, čo by jej mohlo poslúžiť k úteku. Lenže musí byť na neho milá, ináč sa nič nedozvie. Mohla by sa mu stavať na odpor, ale dopadlo by to rovnako. Vlastne ešte horšie. Obral by ju aj o slobodu. Dobré, tentoraz ustúpi. Ale potom už ustupovať nebude! Obrátila sa na neho a nahlas povedala.

„Zariadil si to skvele. Nedáme si víno?“

Serge sa šťastne usmial a nalial do dvoch veľkých čiaš.

Víno bolo ťažké a omamné a rozväzovalo jazyk.

Využila to.

„Serge, koľko máš rokov?“

„Štyridsať. Je to ten najlepší vek.“ - sebavedome odpovedal a položil na stôl prázdny pohár.

Zobrala karafu a naliala mu doplna. Podala mu pohár do rúk a zobrala si ten svoj. Zdvihla ho a posunkom ho vyzvala, aby pil. On poslúchol a vypil víno na dúšok. Prázdny pohár položil na stôl. Opäť zobrala karafu a naliala.

„V tomto kláštore si dlho?“

„Dvadsaťjeden rokov. Ale opäť som posledných päť.“

„Toto je skvelé miesto. Ako si ho objavil?“

„Jednoducho. Raz som sledoval opáta, ktorý tu bol predomnou. V tejto komnate mával milostné schôdzky.“

„Musel si veľmi dobre poznať podzemie.“

„Naučil ma to môj predchodca. Privádzal som mu do podzemia tie ženy.“

„Musíš dobre poznať všetky chodby.“

Opito sa zasmial.

„Nemusím. Stačí vedieť čítať znaky na ich začiatku. Tie ti povedia, či je tá chodba slepá, či je jej východ von z kláštora, či je v tej chodbe nejaká komnata a tak.“

„Ale aj tak, musíš byť veľmi šikovný, keď si to tak dobre pamätáš.“

Opát sa cítil polichotený a spokojne sa usmieval a popíjal. Upíjala si aj ona. Najväčší strach ju síce prešiel, ale smelá ešte ani zďaleka nebola. Lenže Serge bol zhovorčivý a ona to musela využiť. Dávala mu otázky, aby zistila to, čo zistiť chcela. A pýtala sa ho dovtedy až kým nezaspal.

Postupovala pomaly a premyslene každý deň, až jej zostalo posledné, zistiť čo znamenajú tajné znaky na stenách, lebo do komnaty ju vždy viedol Serge. Ale zistila aj to. Raz ráno, keď sa Serge zobudil vedľa nej, ponúkla ho hneď vínom. Blažený z toho, že je k nemu taká pozorná, vypil niekoľko veľkých pohárov.

Potom sa obliekol a šiel ju vyprevadiť do kláštora.

Jeho chôdza však bola veľmi neistá, a tak sa ho opýtala, podľa akých znakov nájde sama cestu späť. On jej to ochotne vysvetlil a vrátil sa späť do komnaty aby sa vyspal. Potešila sa. Nielenže podľa znakov trafila späť, každý raz, keď odchádzala sama, preskúmala malý kúsok inej cesty.

Po krátkom čase poznala podzemné chodby rovnako dobre ako sám opät bez toho, aby on o tom vedel. Utekali dni a na útek jej zostávalo stále menej času. Okrem toho bola tehotná. Vedela, že ak tu zostane do konca, mníšky jej dieťa ani len neukážu. Nechcela, aby sa samo potĺkalo po svete ako sirota. Lenže keby zostala v kláštore, iný osud by ho ani nečakal.

V poslednom čase sa Serge zmenil. Neustále behal okolo nej, nespúšťal ju z očí a celý čas trávil s ňou.

„Serge, môžeš mi vysvetliť prečo ma neustále prenasleduješ svojou pozornosťou?“ - spýtala sa ho raz, keď zistila, že ponad jej plece kontroluje, akú knihu číta.

„A prečo to chceš vedieť?“

„Pretože si mi neustále za chrbtom. Dokonca, keď idem na záchod, tak ma vonku čakáš. Bolo by mi milšie, keď si naháňal iné chovanice alebo mníšky tak, ako si to robil doteraz.“

„Čože? Tebe by to vyhovovalo?“

„A čo je na tom čudné? Vidíš v akom som stave a potrebujem teraz pokoj a ty mi ho nedopraješ.“

„Lenže ja chcem byť s tebou. Prečo sa nechceš učiť astronómiu?“

„A na čo mi to bude? Držíš ma neustále zavretú ako väzňa. Načo sa teda budem učiť o hviezdach, ktoré aj tak nikdy neuvidím?“

Opát sa zatváril, že nepočuje a reč otočil iným smerom. „Za mesiac bude leto a tvoje vzdelávanie skončí. Čo budeš robiť?“

„Vrátim sa domov a budem sa vyhýbať všetkým chlapom.“

„To by si urobila? A nebudem ti chýbať?“

„Neľúbim ťa Serge a netvár sa, že to nevieš. Som tu len preto, lebo to chceš ty.“

„Ale ja by som chcel, aby si zostala. Staň sa mníškou Françoise. Budeš pri mne a bude ti dobre. Zasypem ťa zlatom a šiat budeš mať na výber.“

„A kde budem ako mníška tie šaty nosiť?“ - spýtala sa namrzene.

„Dobre, tak utečieme z kláštora. Budeme žiť niekde ďaleko spolu.“

„Zbláznil si sa? Opát nemôže len tak ujsť z kláštora. Nájde si ťa inkvizícia a dlho si nepožiješ. A ak by ťa aj nenašla, čím sa chceš živiť? Neviem si ťa predstaviť ako roľníka pri pluhu.“

„Françoise, zlož rehoľný sľub, zostaneš pri mne.“

„Už ti nestačí to množstvo žien ktoré máš? Prečo si si vybral mňa?“

„Chceš to vedieť?“

„Áno.“ - a potom si pomyslela - „Aby som sa tomu v budúcnosti vyhla.“

„Pretože si iná. Ty sa pol dňa nerozplývaš nad hlúpymi šatami alebo nejakým šperkom. S tebou mi je dobre.“

„Tebe je so mnou dobre?“ - začudovane sa opýtala.

„Si zábavná a múdra.“

„Zábavná? Nepamätám sa, že by som ťa dokázala zabávať.“

„Ty tak roztomilo hovoríš pravdu. U teba som si istý, že ma neoklameš.“

„Čuďujem sa ti, odkiaľ berieš takú istotu. Ved' nič ma pri tebe neďrží.“

Zasmial sa.

„Naozaj nič? Kto vymyslel, aby sme sa stretávali na tomto rozkošnom mieste? A kto sa bez reptania podvolil, lebo zistil, že je to tak lepšie? Si múdrejšia než iné a spolupracuje sa s tebou jedna radosť.“

„No, to sa asi mýliš. Myslela som si, že keď sa ti podvolím, tak ťa záujem veľmi rýchlo prejde. Ale ako vidíš, nevyšlo mi to. Čo by si so mnou urobil, keby som sa ti zunovala a bola by som mníškou?“

„Zbavil by som sa ťa. Ale ty sa mi nezunuješ. Ešte som pri žiadnej žene tak dlho nevydržal ako pri tebe.“

„Ako by si sa ma zbavil?“

„Poslal by som ťa do iného kláštora. Ale hovorím ti, to je nepravdepodobné. Ty si iná.“

Françoise sa otočila chrbtom. Nechcela, aby jej videl do tváre. Spomenula si totiž, že keď prichádzala pred

niekoľkými dňami do podzemnej komnaty, videla ako Oktávius zavraždil jednu mladú mníšku. Nikomu to nepovedala, ale vedela, že ešte niekoľko dní predtým s ňou Serge niečo mal. Aj to videla na vlastné oči. Tak takto sa zbavuje nepohodlných žien. A nebola to jediná mníška, ktorá za tie roky zmizla. A všetky boli mladé a pekné. Nemôže dlhšie otáľať.

Musí utiecť v priebehu niekoľkých dní, aby si našla nejakú strechu nad hlavou ešte skôr, než sa jej narodí dieťa.

„Françoise, pozajtra musím odcestovať. Musím ísť do Ríma.“

„Budeš tam dlho?“

„Asi tri týždne aj s cestou. Ale budem sa ponáhľať.“

Prikývla, ale výraz na tvári sa jej nezmenil.

O niekoľko dní sa rozlúčila so Sergeom a utiahla sa do svojej cely. Počkala ešte dva dni a potom neskoro v noci, keď už všetko spalo, zbalila si do uzlíka len tie najnutnejšie veci a utiekla tajnou chodbou z kláštora. Zablúdiť nemohla, značky na stenách ju spoľahlivo viedli.

Východ z tajnej chodby bol v jaskyni dost' ďaleko od kláštora. Chvíľku si po tme oddýchla a na svitaní pokračovala ďalej. Vybrala si smer a ani nevedela kam príde. Celou cestou jej pripadalo, ako keby ju niekto viedol a ona sa viesť nechala. Nešla po ceste, ale vybrala sa do lesa. V lese našla opustenú chatu a tam zostala na noc. Vyhýbala sa príbytkom, aby ju ľudia neprezradili mníchom. Neďaleko chaty bolo rúbanisko a rástlo tam veľa jahôd. Najedla sa a zapila to vodou z prameňa. Potom sa utiahla do chaty a dlho spala.

Serge sa vrátil späť veľmi skoro. Françoise však nenašiel. Vypytoval sa, pátral a zúrnil. Nevedel, ako mohla ujsť lebo stále mu tvrdila, že ona sa orientovať nevie a vrcholom jej samostatného výkonu je, keď sama nájde cestu do podzemnej komnaty. Pri tejto myšlienke sa naľakal. Čo keď zabľúdila v podzemných chodbách? Za ten čas čo bol preč, už mohla byť aj mŕtva. Čo urobí jej otec? Určite sa bude sťažovať u kráľa ... A keby len u kráľa!

Teraz má moc vo Francúzku Mazarin. Veľký kardinál Mazarin, ktorého sa bojí aj pápež! Budú z toho nepríjemnosti ... Obyčajné dievča sa stratiť môže, to sa dá ešte utuľtať, ale dcéra vojvodu?

Serge sa prechádzal s rukami za chrbtom.

Potom mu zišlo čosi na um, zobral si brko, kalamár a pergamen a začal písať list. Po siahodlhom oslovení napísal, že Françoise sa posledný rok v kláštore správala veľmi čudne. Že niekoľkokrát ju abatiša nenašla v jej cele a nedávno sa ukázalo, že vzácna chovanica je tehotná. Po škandále, ktorý tým v kláštore nastal

sa vznešená dcéra vojvodu niekam stratila a je veľmi pravdepodobné, že utiekla za svojím milencom, lebo na takom pobožnom mieste ako je kláštor, sa jej niečo také nemohlo stať. Potom list podpísal, vydýchol si a poslal po mnícha, ktorý list zobral a okamžite s ním odcválal.

Vojvoda si list prečítal a hrozne sa rozzúrnil. Taká hanba! A to mu urobila vlastná dcéra. No veď keď sa mu dostane do rúk ...

Ešte v ten večer sa vybral vojvoda s niekoľkými vernými hľadať dcéru. Hľadali okolo kláštora až prišli k malej lesnej chate. Vošli do vnútra a tam na slamenom lôžku ležala Françoise v horúčke a vedľa nej bolo zabalené mŕtve dieťa.

V službách Anny Rakúskej

Françoise sa odmlčala a mlčal aj kráľ. Bez slova vstal, zobral karafu, nalial do dvoch pohárov víno a jeden z nich jej mlčky podal. Vypili víno a ona pokračovala.

Trvalo týždeň, kým sa prebrala. Stratila veľa krvi a strach a vynaložená námaha tiež urobili svoje. Keď sa už dokázala udržať na nohách, zavolať si ju otec do svojej pracovne.

Podal jej list, ktorý dostal z kláštora a počkal, kým ho prečítala.

„To nie je pravda!“

„A čo je pravda?! Ako ste prišli k dieťaťu v kláštore?!“

„To dieťa bolo toho opáta, ktorý vám ten list napísal!

Prinútil ma! Dal mi na výber: - alebo mu budem po vôli, alebo ma zavrie do kobky! A vám by napísal rovnaký list!

A nikto by ma v kláštornom podzemí nenašiel!“

Vojvoda sa mlčky prechádzal.

„Prečo ste ušli?“

„Nechcela som, aby moje dieťa zobrali a dali ho medzi siroty. Preto.“

„Musíte sa vydať skôr, než sa po kraji roznesie, čo sa vám stalo. Kým ste boli chorá, vybral som vám ženícha.“

„Ja ... nemôžem sa vydať!“

„Chcete sa vrátiť späť do kláštora?“

„Nie!“

„A čo chcete robiť? Ak sa roznesie, že ste mali dieťa, nezoberie si vás žiaden šľachtic!“

„Tak zostanem bez muža!“

„Hlúposť! Hanby bolo v tomto dome už dosť! Vydáte sa, svadba bude o tri týždne!“

A tak sa aj stalo. Začala sa pripravovať svadba.

V zámku už boli hostia. Ženích bol pripravený a čakalo sa na nevestu. Povedala, že sa oblečie sama a zavrela sa do svojej izby.

Keď o niekoľko hodín prišli na to, že jej niet, ona už cválala na koni v šatách svojho staršieho brata do Paríža.

Dorozprávala. Chvíľku bolo ticho. Ľudovít sa postavil a s rukami za chrbtom sa prechádzal popred okná svojej pracovne.

„Ste si istá, že tú mníšku dal zavraždiť opát?“ - nakoniec sa spýtal.

„Áno pane. Keď som podľa značiek prechádzala podzemné chodby, nechtiac som sa stala svedkom rozhovoru mníchov, ktorých poslal opát zahrabať telo dievčaťa. Rozprávali sa a ja som vyrozumela, že to nebola opátova jediná obeť. On ich nezabíjal, robil to za neho Oktávius. To bol ten, ktorého ste dnes zabili vy.“

„Takže ten druhý bol naozaj opát Serge.“

„Áno. Od toho dňa ako ma zazrel, snoril po celom meste.“

„A to ako viete?“

„Povedal mi o tom rabín. Ved' aj vtedy, keď som bola u neho prvý krát, tak to trvalo celý týždeň, kým mi dovolil odísť od neho. Tí dvaja, alebo ich ďalší poskokovia boli vonku dňom i nocou.“

„Vy ste sa tam skrývali týždeň?“

„Osem dní. Dal mi obliecť šaty jeho syna. V prítmí domu nebolo vidieť, že som žena a von som nevychádzala.“

„A ako ste vedeli, že sú tam?“

„K rabínovi vždy niekto chodí. Je to nielen kňaz, ale aj učiteľ a sudca. Židia k nemu chodili, keď si s niečím nevedeli rady. A aby si v židovskej uličke nevšimli kresťanov, to by bol zázrak.“

„To ste s ním bývali sama?“

„Nie. Rabín má ženu. Volá sa Sára. Skrývala ma ona.“

„Poznajú vašu minulosť?“

„Áno, obaja vedia to, čo viete teraz aj vy.“

„Tak toto je to tajomstvo.“ - usmial sa kráľ.

„Ako ste sa potom dostali k Nicolasovi Fouquetovi?“

„Rabín k nemu poslal jedného Žida s mojím listom a Nicolas po mňa prišiel ... Ako viete, že môj priateľ Nicolas je váš minister?“

„Spýtal som sa všetkých Nicolasov, ktorých poznám a on vás tak najšarmantnejšie opísal. Vaši rodičia vedia, kde ste teraz?“

„Nestarám sa o to. Už som im urobila dosť hanby.“

„Nicolas vie, čo sa vám stalo?“

„Nie všetko. Nevie, že sa skrývam pred opátom a nevie ani o dieťati. Vie však, aký je opát zvrhlík.“

„Možno by to mal vedieť. Budete bývať v paláci.

Pohovorím si o tom s matkou. A o toho vydareného opáta sa postarám. Ste si istá, že vás chce zabiť?“

„Zabiť alebo väzniť. Neviem, čo je horšie.“

„Mali by ste si ľahnúť. Pomaľo bude svitať.“

„Nechce sa mi spať.“

„Vy sa bojíte, že budem pri vás?“ - usmial sa.

„Odvediem vás do vedľajšej komnaty. Môžete sa zamknúť, ak budete chcieť.“

Jemne ju zobral za ruku, previedol ju do susednej komnaty, uklonil sa jej a zavrel dvere. Sám zostal v pracovni a do rána niečo písal.

Ráno sa zobudila veľmi neskoro. Trošku sa upravila pred zrkadlom, otvorila dvere a vošla do kráľovej pracovne.

Ludovít sedel za stolom a písal. Keď počul, že sa otvorili dvere, pozrel sa na ňu a usmial sa.

„Mám pre vás dobrú správu. Hovoril som s matkou. Pridelí vám službu.“

„Čo ste jej o mne povedali?“ - opýtala sa s obavou.

„Nebojte sa, iba to najnutnejšie. Predstavil som vás ako slečnu de Tonnay-Charente. To si zapamätáte ľahko. Tam ste sa predsa narodili.“

„A to viete odkiaľ? To som vám nepovedala.“

Kráľ sa rozosmial.

„Nevedel som, že vás rozruší taká drobnosť.“

Françoise na neho zazrela.

„Tak čo ešte o mne hovoria dvorné klebety?“

„Omyl, tie informácie nemám zo dvora. Pýtal som sa jedného Nicolasa. Dúfam, že sa na neho nebudete hnevať ...“

„No dobre. Aká je to služba?“

„Budete dvornou dámou mojej švagrinej Henriette. Zajtra môžete nastúpiť. Dnes sa presťahujete do paláca. Ak dovolíte, rád vám s tým sťahovaním pomôžem.“

„Čože? Kráľ sťahuje dvornú dámu?! To som asi zle počula.“

„Keď môže za ňu intervenovať u svojej matky, vznešenej a milej Anny Rakúskej, prečo by jej nemohol pomáhať pri sťahovaní?“

Pozrela sa na neho začudovane. Za okamih sa spamätala a milo mu odpovedala.

„Dobre veličenstvo. Milostivo vám takú drobnosť dovolím. Ale nesmie sa to stávať často.“

Kráľ sa rozosmial, odložil pero a k písaniu sa už nevrátil.

Françoise sa mu páčila stále viac. Sedel za stolom a s úľubou sa na ňu pozeral.

A zrazu vedel, že svoju švagrinú bude veľmi často navštevovať. Prešiel nejaký čas a Françoise na dvore vyhľadal jej otec. Keď jej to lokaj oznámil, naľakala sa. Čo môže otec od nej chcieť? Ospravedlnila sa princeznej a rozbehla sa do krídla, kde mal pracovňu kráľ. Lenže na chodbe pred kráľovou pracovňou čakal vojvoda a ona mu vbehla takmer do náručia. Prekvapilo ju to, lebo najprv sa chcela rozprávať s Ludovítom.

„Ó milá dcéra, netušil som, že sa ku mne budete tak veľmi ponáhľať.“ - začal s úsmevom.

„Otec ... nevedela som, že ste tu ...“ - začala rozpačito.

„Počul som, že kráľovná je s vašimi službami veľmi spokojná.“

„Som rada, že vás to teší. Boli ste za ňou?“

„Nie. Rozprával som sa s kráľom. Zdá sa, že aj on je s vami spokojný.“ - skúmavo sa jej pozrel do očí.

„Nie je mojím milencom, ak ste prišli zistiť toto.“

„To sa čoskoro môže zmeniť. Ale neprišiel som pre to.“

„Prečo ste teda prišli?“

„Nebudeme sa o tom rozprávať na chodbe.“

„Podďte, odvediem vás do mojich komnát.“

Keď zavrela dvere na komnate a otca usadila za stôl, začal.

„Počul som, že opát Serge je vo väzení a že ho tam poslal kráľ.“

„Vo väzení? Nevedela som, že to kráľ urobil.“

„Myslel som si, že je to vaša práca ... za to, čo vám urobil ...“

„Odkiaľ to viete?“

„Poslal mi z väzenia list, že ste u kráľa a takto ste sa mu pomstili za to, čo o vás domov napísal ... Ale nielen to. Rozprával som sa s kráľom a on mi to potvrdil.“

„Čo? Že Serge je vo väzení kvôli mne?“

„Že je naozaj vo väzení. A že chcel zabiť kráľa ...“

„To je pravda. Poslal na kráľa vraha. A čo chcel od vás?“

„Aby som mu vybavil u kráľa prepustenie. Ináč mu vraj povie, ako ste sa správali v kláštore.“

„Kráľ to už vie.“

„Tak predsa máte niečo s kráľom.“

„Nemám s ním nič. Poprosila som ho o službu na dvore a on mi vyhovel. A keď ho chcel Sergeov človek zabiť, bola som pri tom. Preto to vie.“

„Takže tých vyhrážok sa báť nemusím?“

„Nie. Len ho nechajte tam, kde je.“

„Françoise ... odpusťte mi ten sobáš ... Myslel som si, že ako váš otec som povinný sa o vás postarať ... Ale vy sa viete postarať sama o seba. Keď sa nechcete vydať, nemusíte sa vydávať. Nakoniec, v dnešných časoch je pre šľachtica česť, keď si kráľ vyberie jeho dcéru za milenkú.“

„Už som vám povedala, že nemám milenca a vydávať sa tiež nehodlám.“

„Dcérka, videl som kráľa.“

„To vám povedal on?“

„Nie. Počul som, s akým nadšením o vás rozpráva. Nie som slepý. A chcem, aby ste vedeli, že to v tom kláštore ... že

verím vám. Dávajte si pozor, ten zloduch je odhodlaný na všetko ... možno aj utečie. Nechcem, aby vám ublížil.“

„Nebojte sa otec. Viem, že aj v kláštore nechával zabíjať mníšky. Dám si pozor.“

„Ešte som vám chcel povedať ... že keď nebudete vedieť ako ďalej, môžete sa vrátiť domov ... Už by som vás nechcel vidieť tak, ako v tej chate ... rozumiete?“

„Otec ...“ - chcela ešte niečo povedať, ale rozplakala sa.

Vojvoda si ju pritúlil a pošepkal jej.

„Dám pozor aby v kláštore, kam pôjdu na výchovu vaše sestry Marie-Gabrielle a Marie-Christine, nebol žiadny Serge. Nebojte sa, budem za nimi chodiť viac než za vami.

A kráľ mi sľúbil ešte jednu vec, jeho kardináli urobia opatrenia, aby sa chovanice mníšok nestretávali s mníchmi.

A možno ešte niečo viac. Ale odmietol o tom hovoriť.“

Vojvoda mal pravdu, kráľ ľúbil Françoise. Vyhl'adával ju, rozprával sa s ňou a správal sa k nej tak jemne, ako len dokázal. Vedel, že sa bojí a nechcel ju odplašiť.

Každý podvečer navštevoval svoju švagrinú Henriettu Anglickú a akoby náhodou, vždy odtiaľ odviezol François. Keď bolo pekne, pozval ju na vychádzku do parku, keď pršalo, odviezol ju do svojej pracovne. Usadil ju do kresla oproti sebe a čoraz viac pred ňou odhaľoval svoje plány. Najprv si myslel, že ju štátnické reči budú nudiť, ale na svoje potešenie spozoroval, že vždy keď spomenul budúcnosť, nápadne ožila a nielen počúvala, ale dokonca mu navrhovala ako niektoré veci vyriešiť.

„Na Mazarinovu radu som nechal rozpustiť parlament. Najprv som chcel s parlamentom spolupracovať, predkladal som návrhy, ale oni všetko zamietali a ja som musel prešľapovať na mieste. A za to, že mi neustále hádzali polená pod nohy, dostávali ešte kráľovský zaplatené.“

„Ale človek sám nedokáže veľa. Mali by ste mať nejakých radcov, alebo ... ja neviem, ako ich nazvať. Predsa len nepoznáte život v celom Francúzsku.“

„Mám svojich radcov. Mazarin mi rozprával, že kedysi dávno, keď ešte len začínala vojna medzi Anglickom a Francúzskom, bol v Louvri okrúhly stôl. Sedávali za ním tí najčistejší rytieri a riadili krajinu. Neviem, odkiaľ to vytiahol, ale keď som sa niektorých dôveryhodných osôb pýtal, naozaj vedeli o okrúhlym stole. Ale nikto nevie, kde sa stratil. Údajne ho zničila Katarína di Medici. Napokon sme s Mazarinom nechali vyhotoviť nový stôl a vybrali sme dvadsaťštyri rytierov, ktorí mi pomáhajú riadiť krajinu namiesto parlamentu. Pred šľachtou však vystupujem ako absolutistický kráľ a preto im nemusím nič zdôvodňovať. Aj tak by mnohému nerozumeli.“

„A aké máte plány?“

„Vy chcete poznať moje plány? Dosiaľ to žiadnu ženu nezaujímalo.“

Začervenala sa.

„Aj ja predsa žijem v tejto krajine a rada by som vedela, aká budúcnosť ma čaká.“

„Súkromná alebo politická?“ - usmial sa a pozrel sa jej do očí.

„Aj – aj. Akú úlohu by mohla mať žena v politike?“

„Veľkú. Mohla by viesť kráľa ...“ - priblížil sa k nej.

„Nechcete sa za mňa vydat’?“

Cúvla.

„Veličenstvo, musím sa ísť prezliecť na večeru ...“

„To nie je odpoveď. Aj v biblii je písané: - „vaša odpoveď nech je áno alebo nie, čo je nad to, je od zlého.“

„Nie ...“ - zašepkala.

„Prečo?“ - začudovane sa spýtal.

„Už som vám povedala, že sa nechcem vydávať. Chcem sa živiť sama a nie byť vd'ačná mužovi iba za to, že sa ráči o mňa starať.“

„Kráľovná sa živí tým, že pomáha kráľovi ...“

„Prosím, nie ... teda ... chcem vám pomáhať ... ale nechcem sa vydat’ ...“

„Ostatné dámy by dali pol života za to, aby sa stali aspoň milenkami kráľa a vy odmietate byť kráľovnou?“

„Prosím, nenúťte ma ...“

„Dobre, nech je po vašom. Čo by ste robili, keby ste boli kráľovnou ... čiste teoreticky.“

„Keby som mala neobmedzenú moc ako máte vy? Myslím, že by som to dokázala využiť. Nepáči sa mi napríklad, že ženy sa samé ponúkajú mužom. Ale keď si to tak vezmete, nemajú žiadne práva. A to dokonca ani šľachticné. Ak sa žena nevydá, má titul len slečna. Vezmite si ako príklad vašu sesternicu. Pochádza z kráľovského rodu a volajú ju Grande Mademoiselle – veľká slečna. Ak sa však slečna vydá, získa sobášom titul po manželovi a až ten niečo znamená.

Pokúsila by som sa tiež o to, aby mohli byť zamestnané aj ženy. Nemyslím slúžky, ale šľachticné v kráľovských službách. Nie ako dvorné dámy, ktoré iba ozdobujú dvor a v podstate len šíria klebety, ale ako skutočné poradkyne. Potom by neboli nútené prijať hocijakého ženícha.

Chcela by som, aby mali ku vzdelaniu, ako je čítanie a písanie prístup aj iné dievčatá, nielen šľachticné. Ale ...“

- náhle sa odmlčala.

„Čo ale? Rozprávajte, zaujíma ma to.“ - vyzval ju kráľ a ani jeden z nich si neuvedomil, že sa držia za ruky.

„Obávam sa, že to nebude po vôli mužom.“

„Prečo?“

„Videli ste, ako sa k ženám správajú? A to aj šľachtici.“

„Nerozumiem vám ...“

„Dnes večer je ples. Prechádzajte sa po sále a počúvajte tak, aby iní nevideli, že ich počúvate. Zajtra mi určite budete rozumieť.“

Poslúchol a v ten večer skoro vôbec netancoval. Prechádzal okolo skupiniek prítomných a počúval. Sem-tam s niekým prehodil niekoľko slov a vzápätí sa vzdialil na druhý koniec sály. Potom už nepočúval a hľadal práve ju. Zbadal ju, ako sa za nejakým stĺpom s niekým háda. Kráľ odtláčal hodujúcich a ponáhlal sa k nej. Keď už bol blízko počul mužský hlas.

„Slečna, na dvore platí jedna zásada, keď príde muž pozvať dámu do tanca, dáma je povinná pozvanie prijať, rozumiete?!“

„Nikde som taký zákon nečítala. Aj pri sobáši musia obaja snúbenci povedať áno, aby bol ich sobáš platný. Prečo by mala platiť výnimka pre obyčajný tanec?!“

„Milá slečna, toto je kráľovský dvor, ak ste si to nevšimli!“

„Ja som si to všimla, ale vy nie. Kto ste, že ma poučujete o tom, čo mám robiť?!“

„Som markíz, milá slečna. A kto ste vy?!“

„Som dcéra vojvodu, pán markíz!“

„Vymýšľate si, nepoznám žiadneho vojvodu de Tonnay-Charente!“

„Ale ja áno a je to veľmi sympatický muž.“ - prerušil milo kráľ markíza.

„Ó, veličenstvo!“ - zhíkol markíz a pustil jej ruku.

„Drahý markíz dúfam, že mi na ďalší tanec prepustíte vašu spoločníčku, pravdaže ak ona sama nebude mať námietky.“

- uklonil sa s úsmevom.

Françoise sa zapýrila a s úsmevom opätovala poklonu.

Kráľ ju odviedol doprostred sály a rukou dal znamenie, že chce niečo povedať. Hostia stíchli a rozostúpili sa.

„Vážení hostia, som rád, že sa tak dobre zabávate na kráľovskom plese. Aby nedošlo k ďalším nedorozumeniam, od dnešného dňa platí jedna zásada.

– „Dáma nemusí ísť tancovať ak sa jej tanečník nepáči, alebo má iné námietky voči jeho prítomnosti. Rovnako má ktorákoľvek dáma právo sťažovať sa, ak by ju nejaký gavalier svojím správaním obťažoval alebo dokonca urazil. Kráľovský ceremoniál má právo vyhodit', alebo poslať do väzenia každého previnilca, na ktorého bude akákoľvek sťažnosť zo strany dám podaná. Teraz vám prajem príjemnú zábavu. Hudba!“

Françoise sa usmiala a vedela, že v kráľovi získala silného spojencu. Už sa nebránila, keď ju počas krátkeho tanca nenápadne vyviedol von až do jeho pracovne.

„Ďakujem, veličenstvo.“

„Za to, že som vás zbavil dotieravého spoločníka?“ - usmieval sa.

„Aj za to. Ale hlavne za vaše slová ... za ten nový príkaz.“

„Tak čo by ste ešte chceli reformovať?“ - spýtal sa a v očiach mu ihrali nezbedné plamienky.

„Ak mi dáte neobmedzenú moc, tak všetko.“

Rozosmial sa.

„Niečo je v tomto kráľovstve snáď dobré, nie?“

„Napríklad ja.“

„Vy ste ale skromná.“

„Ako vy. Ale ak privrieme všetky štyri oči ... tak sa možno niečo navyše nájde.“ - odpovedala mu s úsmevom.

Chytil ju za ruky a pritiahol ju k sebe.

„Pôjdeme si zatancovať, alebo budeme reformovať až do rána?“

„Ak si môžem vybrať, tak radšej tie reformy ...“

„Myslel som si, že dámy rady tancujú ...“

„Tancujem rada, ale tá hádka ma unavila ...“

Pustil jej ruky, zobral karafu a dva poháre. Postavil ich na stôl a nalial. Potom jej ukázal rukou na prázdne kreslo.

„Sadnite si, budeme teda reformovať. Čo navrhujete?“

Sadla si a odpovedala.

„Budovanie.“

„Máte voči nemu námietky?“

„Nie. Rada by som počula, ako si to predstavujete ... ako chcete, aby vaša krajina vyzerala ...“

Kráľ rozprával. Najprv trochu rozpačito, keď však videl, ako pozorne počúva jeho slová, rozhovoril sa naplno a ani nezbadal, že za oknami je už biely deň.

Dorozprával a oprel sa o bok jej kresla. Držala pohár, v ktorom ešte stále bolo víno. Zobral jej pravú ruku a zdvihol si ju k ústam.

„Ďakujem vám, že ste ma počúvali. Doteraz to musel strpieť iba Mazarin. Ale musím priznať, že vaša spoločnosť mi je – pri všetkej úcte k nemu – omnoho príjemnejšia a milšia.

Bol by som veľmi rád, keby sme v našom rozhovore mohli pokračovať už zajtra. Podvečer, ak vám to vyhovuje.“ - po týchto slovách vtlačil bozk na jej ruku.

„Ja ... prídem rada, veličenstvo.“

Odprevadil ju ku dverám a viac si k nej nedovolil.

„Želali ste si audienciu u mňa a to medzi štyrmi očami.“

- vítala Anna Rakúska kráľa.

„Vaše veličenstvo, mám k vám jednu veľkú prosbu. Týka sa dvornej dámy mojej švagrinej.“

„Veličenstvo v poslednej dobe intervenuje jedine za dvorné dámy. Ktorá slečna je to dnes?“

„Tá, čo minule, slečna de Tonnay-Charente.“

„Čo sa nepáči slečne de Tonnay-Charente?“

„Myslím, že táto slečna je na dvore úplne spokojná.“

„O čo teda ide vášmu veličenstvu?“

„Bol by som rád, keby táto slečna mávala popoludní službu v mojej pracovni.“

„Ďalšia milenka?“

„Nie. Hovorím, že ide o službu. Je to naozaj nezvyklé, ale táto dáma má všestranné vedomosti, ktoré dámy jej veku a postavenia nemajú. V službách princeznej ich nemôže využiť.“

„Pochopiteľne, kráľ už vie, čo s nimi. Vie jeho veličenstvo, koľko má do tejto chvíle svojich potomkov?“

„Vie to veľmi dobre. O všetky sa finančne stará tak, že dámy sa naozaj nemôžu sťažovať a stará sa aj o vzdelanie vlastných detí bez ohľadu na ich matky a pohlavie svojich detí. Dúfam, že ako ich stará matka ste spokojná.“

„Louis, myslela som si, že sa pri slečne Mancini usadíte. Ale zrejme som sa mýlila. Pamätajte však na to, že chyby kráľov vidí celý dvor a rád o nich klebetí.“

„Vaše veličenstvo, uist'ujem vás, že v prípade slečny de Tonnay-Charente naozaj nejde o takúto záležitosť. Bol by som rád, keby ste sa o jej prednostiach uistili aj vy.“

„Čo teda navrhujete?“

„Pozval som ju na dnes do mojej pracovne. Rád vás privítam pri rozhovore s ňou.“

„Prekvapujete ma. Zdá sa, že od telesných predností vaše veličenstvo začalo uprednostňovať tie duchovné.“

Kráľ sa usmial.

„Teší ma, že moja vznešená, múdra a krásna matka si poopravila mienku o svojom menej vydarenom synovi.“

- uklonil sa a pobožkal jej ruku.

Dvere na kráľovej pracovni sa otvorili a dnu vošiel kráľ, ktorý viedol kráľovnú. Françoise sa postavila a obom sa hlboko uklonila. Kráľ odprevadil Annu Rakúsku ku svojmu stolu a ponúkol jej kreslo. Potom sa obrátil k Françoise.

„Sadnite si slečna. Spomínate si, o čom sme sa včera rozprávali?“

„Veľmi dobre si spomínam, veličenstvo.“

„V našom rozhovore môžeme pokračovať ďalej. Včera som vám spomínal, čo chcem z Francúzska urobiť. Dnes budeme premýšľať nad tým, ako sa to bude dať. Súhlasíte?“

„Bude mi potešením, veličenstvo.“

„Silnú krajinu robí silnou v prvom rade vývoz dobrého tovaru. Nevieam, či ste o tom už niečo počuli ...“

„Áno, veličenstvo. Kým som bývala u vášho ministra financií, často sme sa rozprávali o tom, čo vyvážať a čo namiesto toho dovážať do krajiny. Princíp merkantilizmu mi je jasný.“

Kráľ i kráľovná sa na ňu začudovane pozreli.

„Nestáva sa často,“ - ozvala sa kráľovná - „aby mladé dámy trávili čas učením sa politiky a poznali takéto pojmy.“

„Myslím, že to nebolo učenie. Nicolas sa ma raz opýtal, čo by mohlo Francúzsko ponúknuť svojim susedom ako tovar, o ktorý by bol záujem. A potom sme tie možnosti preberali častejšie.“

„A smiem sa spýtať, čo ste mu poradili?“ - usmieval sa kráľ.

„Porcelán ... gobelíny a látky a ešte niekoľko iných vecí. Niečo prijal, iné však zamietol.“

„Úžasné ...“ - kráľ sa na ňu zaľúbene pozrel.

To neušlo kráľovnej.

„Vaše veličenstvo, myslím si, že slečna de Tonnay-Charente bude naozaj užitočnejšia vám. Bola by som rada, keby ste teraz išli so mnou, aby sme dohodli podmienky jej služby u vás.“

Obaja vyšli a Françoise nechali opäť samotnú v kráľovej pracovni.

„Som prekvapená vaše veličenstvo.“ - oslovila kráľa kráľovná.

„Z tej mladej dámy by bola skvelá kráľovná ...“

„Som veľmi rád, že si to myslíte. Už som jej ponúkol manželstvo ...“

„Vy ste sa zbláznil! Vašou slobodou budeme čoskoro vykupovať mier so Španielskom! Nemôžete si dovoliť taký prepych – manželstvo z lásky!“

„Tá dáma aj tak povedala – nie.“

„Zdá sa, že slečna má viac rozumu než kráľ. Hodláte si z nej urobiť milenku?“

„Nie ... na to som nemyslel ... ale ak to navrhujete vy ... A myslím si, že by nechcela, aby niečo také vedel celý dvor.“

„Dvoru to oznamovať nemusíte. Váš otec ... teda kráľ mal svoje milenky a nikto o tom nevedel. Kto je tá slečna?“

„Prečo sa pýtate?“

„Prinútili ste ma, aby som sa vzdala najspoľahlivejšej dvornej dámy mojej nevesty. Mám hádam právo vedieť, z akej rodiny pochádza.“

„Je to dcéra vojvodu de Mortemart.“

„Ona má pôvod v kráľovskej rodine? Jej vystupovanie o tom naozaj svedčí. Prečo chcela byť iba dvornou dámou?“

„Utekla z vlastného sobáša a chcela sa uživiť sama.“

„Aha. No myslím, že v jej spoločnosti sa môj syn nudiť nebude. Táto nevyzerá zakríknuto a skromne ako slečna Mancini.“

„Slečna Mancini dostane primerané zabezpečenie. Myslím, že tejto skromnej dáme bude najviac chýbať výsada kráľovskej milenky. Bol by som rád, keby slečna de Tonnay-Charente bola naďalej v službách mojej švagrinej, ale odpoľudnia v jej službe si chcem vyhradiť pre seba.“

„V poriadku, veličenstvo. Zariadime sa podľa vášho želania.“

Françoise práve prechádzala dvoranou. Zo zamyslenia ju vyrušili výkriky hlúčika dám, v ktorom mala hlavné slovo slečna Mancini. Françoise počula len časť jej prejavu, ale všetko to boli intímnosti, ktoré aj jej naháňali červeň do tváre. Odbočila ku hlúčiku a zastala si zoči-voči indiskrétnej dáme.

„Slečna, veci o ktorých hovoríte nahlas, majú zostať za dverami spálne. Nie je vhodné pretriasať ich pred klebetným dvorom.“

„Kto ste, že si dovoľujete napomínať kráľovu milenkú?!“

„Kráľova milenka robí z muža, ktorého by mala milovať, šaša.“

„Prišli ste ma nahradiť v jeho spálni?“

„Prišla som na dvor, aby som sa uživila svojím umom, nie telom. A preto na rozdiel od dám, ktoré sa živia telom viem, čo je takt.“

Dvorana zmlkla. Françoise sa otočila a opustila zahanbené dámy. Až pri odchode si všimla, že tam bolo aj niekoľko mužov, ktorí jej s úklonom uvoľnili miesto na prechádzanie.

„Zdržalo vás niečo?“ - spýtal sa jej hneď po príchode kráľ.

„Len ženská hlúposť. Ale tá je asi nekonečná ako vesmír.“

„To dnes vyzerá na zaujímavú konverzáciu.“ - usmial sa.

„Tak vy sa ešte smejte! Nieкто z vás urobí pred dvorom šaša a vy sa ešte zabávajte!“

„To nie je trestné.“

„Mali by ste si lepšie vybrať milenky, veličenstvo!“

„Čo máte proti môjmu výberu?“

„Len to, že by ste istej slečne mali postaviť tribúnu, aby všetky intímnosti vytrúbila naraz pred celým dvorom!“

„Čo istá slečna rozprávala o mne, že to vyznelo akoby som bol v očiach dvora šašo?“

„Spýtajte sa dvora. Pochybujem, že v tejto chvíli existuje jediný dvoran, ktorý o jej prejave nevie.“

„Myslím, že to urobím. Slečna, máte voľno.“

Kráľ vybehol a ani nečakal, kým Françoise odíde. Práve vtedy sa objavil vo dverách sluha.

„Slečna, jej veličenstvo kráľovná vás očakáva na osobnú audienciu.“

Anna Rakúska sedela za pracovným stolom vo svojej komnate.

„Sadnite si slečna. Mohli by ste mi porozprávať viac o tom incidente medzi vami a slečnou Mancini?“

„Veličenstvo je určite dobre informované, čo sa stalo vo dvorane.“

„Aj tak by som to radšej počula z vašich úst. Viem, že ste sa zastali kráľa.“

„Áno, veličenstvo. Nie je dobre, ak niekto zosmiešňovaním zhadzuje autoritu, ktorú majú iní poslúchať. Môže to viesť iba k neposlúšnosti a vzbure. Myslím, že krvi v tejto krajine už tieklo dosť.“

Vtedy vstúpil do predsiene kráľ. Spoza otvorených dverí počul, že kráľovná vo svojej pracovni nie je sama a tak nechcel rušiť. Celý ďalší rozhovor si vypočul bez toho, že by chcel počúvať za dverami.

„Slečnu Mancini kráľ opustil.“

„To ju neoprávňuje klebetiť.“

„Ako by ste sa správali vy?“

„Zbalila by som sa a potichu by som odišla.“

„Vám by nechýbal kráľovský dvor?“ - začudovane sa opýtala kráľovná.

„Nechcela by som byť na ňom prekážkou, veličenstvo.“

„Vaša taktnosť je obdivuhodná. Nechceli by ste zaujať miesto slečny Mancini?“

„Pro ... prosím ...?“

„Nechceli by ste sa stať kráľovou milenkou?“

„Nie, veličenstvo.“

„Mali by ste mnohé privilégiá a výhody.“

„A čo by bolo mojou povinnosťou za túto láskavosť voči vášmu veličenstvu?“

„Občas by ste mi porozprávali o kráľových plánoch a veciach, o ktorých by mi sám od seba nepovedal.“

„Obávam sa vaše veličenstvo, že túto láskavosť musím odmietnuť.“

„Vám sa kráľ nepáči?“

„Jeho veličenstvo je pekný muž. Dovolím si povedať, že je dokonca krásny a vzdelaný ...“

„Ale ...?“

„Je prelietavý. Pri žiadnej žene nevydrží dlho.“

„To snáď záleží od toho, či si ho tá žena dokáže udržať, nie?“

„Aj tak to nepripadá do úvahy. Ak by aj svoju nestálosť zmenil a dokázal vydržať pri mne dlhšie, nemohla by som ho zrádzať.“

„Zrádzať? Obávam sa, že vám nerozumiem.“

„Vaše veličenstvo, ak by som dokázala žiť s nejakým mužom, bolo by to jedine z lásky. A ak niekoho milujem, nedokážem o jeho zámeroch hovoriť poza jeho chrbát. Prosím vaše veličenstvo, aby ma vrátilo späť do služby, v ktorej bolo so mnou spokojné.“

„Vy túto výsadu odmietate?“

„Áno, vaše veličenstvo.“

Kráľovná sa nespokojne zavrtila v kresle. Potom však potlačila svoju neľúbosť a pokračovala, akoby sa nič nestalo.

„Drahé dieťa, vaša mladosť a nerozvážnosť je ospravedlnením vašich slov. Vaša služba bude taká ako doteraz. Nič na vašom zadelení nebudem rušiť. Popoludnie vašej služby je vyhradené kráľovi, tak ako doteraz. Môžete odísť.“

Nasledujúce popoludnie očakával kráľ s obrovskou trémou.

V jeho pracovni bolo niekoľko veľkých váz.

Zo záhrady si nechal priniest ruže a záhradníčkova žena mu z nich celý čas viazala kytice.

Teraz boli vázy všade. V jednej boli samé žlté, v inej ružové, v ďalšej červené či biele ruže. Niekoľkokrát prešiel celú komnatu a netrpezlivo sledoval hodiny. Konečne sa otvorili dvere a v nich zastala ohromená Françoise.

„Tu je vôňa! Načo tu máte toľko ruží?“

„Pre vás.“

Nestačila si ani odložiť plášť a kráľ kl'ačal pred ňou a v rukách držal kyticu, ktorá predtým stála k nemu najbližšie. Boli to nádherné žlté ruže.

„Chcel som vám poďakovať za včerajšok. Nielen za to, že ste zavreli ústa slečne Mancini, ale aj za to, že ste odmietli špehovať. Všetko som si vypočul. Mali ste pravdu vo všetkom ...“

Françoise stála pred ním a nezmohla sa na slovo. K životu ju prebralo len pichnutie zabudnutého trňa, čo zostal v kytici, ktorú jej kráľ vložil do rúk. Zobrala kyticu, vložila ju opäť do vázy, kde predtým bola a otvorila okná. Kráľ ju mlčky pozoroval.

„Vy sa ani nespýtate, kto mi to povedal?“
„Tak kto bol tým hriešnikom?“ - spýtala sa s úsmevom.
„Mladý Richelieu.“
„Áno, videla som ho tam.“
„Keď sem prišiel, div netancoval. Aj tak si myslím, že sa prišiel iba spýtať na vaše meno.“
„Ako ste na to prišli?“
„Keď odchádzal, tak si frflal: Françoise de Tonnay-Charente, to si musím zapamätať!“
„Za ten čas čo som na dvore, ma už musí poznať.“
„Pamätá si iba niektoré krstné mená, a aj to nie vždy. Aj mňa volá Ľudovít a pochybujem že vie, že som v poradí XIV. Ak si to vaše opakoval, tak mu na ňom muselo veľmi záležať.“

Škola kardinála Mazarina

Krátko po tejto udalosti Françoise nastúpila opäť do služby k princeznej Henriette. V jeden deň prišla do princezniných komnát Anna Rakúska a Françoise odvieďla so sebou.

V kráľovniných komnatách už čakal kardinál Giulio Mazarin.

„Drahý priateľ, toto je dvorná dáma mojej nevesty o ktorej som vám už rozprávala.“

Kardinál sa na ňu skúmavo zadíval a natiahol ruku.

Françoise mu ju pobožkala a on jej ukázal na pripravené tretie kreslo. Ona sa uklonila a sadla si naproti kardinála a kráľovnej.

„Jej veličenstvo ma požiadalo, aby som dôkladnejšie preskúmal vaše vedomosti.“

„Bude mi nesmiernym potešením, vaša milosť.“ -

odpovedala s úsmevom a kývla hlavou.

Vo vnútri duše sa však bála najhoršieho. Slečna Manzini bola jednou z kardinálových neterí.

„Jej veličenstvo mi povedalo, že ste vzdelaná v obchodných veciach. Mojou úlohou bude zistiť, či aj duchovné záležitosti sú rovnako blízke vašej duši.“ -

kardinál sa odmlčal a ďalej skúmavo sledoval jej tvár.

Potom pokračoval.

„Čo si myslíte o desatore?“

Usmiala sa.

„Desatoro je zákon, ktorý musí dodržiavať každý bez ohľadu na to, či je kráľ alebo poddaný.“

„V akom zmysle?“

„Vo všetkom, vaša milosť.“

„Mohli by ste mi teda vysvetliť, či kráľ dodržiava alebo porušuje prikázanie nezosmilniš?“

„To záleží od mnohých okolností, ktoré ja ako poddaná jeho veličenstva nedokážem posúdiť.“

„Zdá sa mi, že sa vyhýbate priamej odpovedi.“

„Nie, vaša milosť. Prikázanie bolo dané preto, aby ľudia nesmilnili zo zisťných dôvodov. Ak niekto miluje pravou láskou, neporušuje toto prikázanie.“

„A čo sobáš?“

„Sobáše kráľov sú politické. Kráľ sa musí oženiť v záujme mieru, lebo si vyberá medzi dvoma zlami: -nezabiješ a nezosmilníš. To druhé je v tomto prípade menšie zlo.“

„Zaujímavý výklad. Takže podľa vás nie je hriechom, ak má kráľ milenku?“

„Pokiaľ tú dámu miluje, nehreší.“

„A ak ho tá dáma neľúbi?“

„V tom prípade sa prevíňuje ona, ale kráľ sa to netýka.“

„Ale sobáše sa uzavierajú v nebi.“

„V nebi niet politiky a preto tam pripadajú do úvahy iba pravé sobáše, vaša milosť.“

„Teda aký je váš názor na celibát?“

Usmiala sa.

„V tejto súvislosti som si spomenula na jednu príhodu z detstva. Otec prišiel na dvor vybaviť akúsi záležitosť. Mňa nechal na nádvorí, aby som ho tam počkala. Ned'aleko mňa stál markíz de Sévigné s priateľom, keď okolo prešiel akýsi kňaz. Markíz sa zamyslel a smerom ku kňazovi precítene poznamenal: - šťastný to muž, jeho chráni celibát!“

Kráľovná i kardinál sa rozosmiali.

„Milá slečna, bol by som rád, keby ste ma navštívili opäť zajtra o takomto čase.“

„Oh, vaša milosť, skúška bude pokračovať?“ -prekvapene sa spýtala.

„Nie, milá slečna de Tonnay-Charente, vaša skúška sa práve veľmi, veľmi úspešne skončila a ja vám zo srdca blahoželám.“ - kardinál sa uklonil a pobožkal prekvapenej Françoise ruku.

Kráľovná sa spokojne usmievala.

Na druhý deň hneď ráno vošla Françoise do komnát kardinála Mazarina.

Sedel práve za pracovným stolom a zamyslene študoval nejaké písmo.

„Vitajte slečna. Sadnite si!“ - ukázal na kreslo oproti seba.

„Včera ste úspešne zložili skúšku.“

„Prepáčte vaša milosť, ale nerozumiem, aká skúška to bola?“

„No, nazvime ju skúška pohotovosti, inteligencie a zmyslu pre diplomaciu.“

„Diplomaciu? Diplomacia predsa súvisí s politikou ...“

„Diplomacia naozaj súvisí s politikou a politika súvisí s naším životom každodenným. Teda, aby som bol presný, so životom tu na dvore. Slečna, jej veličenstvo ma požiadalo, aby som vás naučil všetko, čo budete v týchto službách potrebovať. Budete pomáhať kráľovi, lebo kráľ si vybral za pomocníka práve vás. So mnou a s jej veličenstvom budete riešiť diskkrétne situácie, o ktorých sa dvor nesmie dozvedieť.“